

Klar til budget

17. januar 2023

MEDsamarbejdet

- Steen Clausen, DLF, SCLA@dlf.org
- Simon Heering, BUPL, sihe@bupl.dk
- Sannie Jørgensen, AC, sj@fysio.dk
- Hans Jessen, SHK, hje@dsr.dk
- Sanne Kjærgaard Nikolajsen, FOA, skni@foa.dk
- Lars Kehlet Nørskov, OAO, lkn@oao.dk
- Thomas Rasmussen, BUPL
- Caspar Holm Andersen, HK/Kommunal

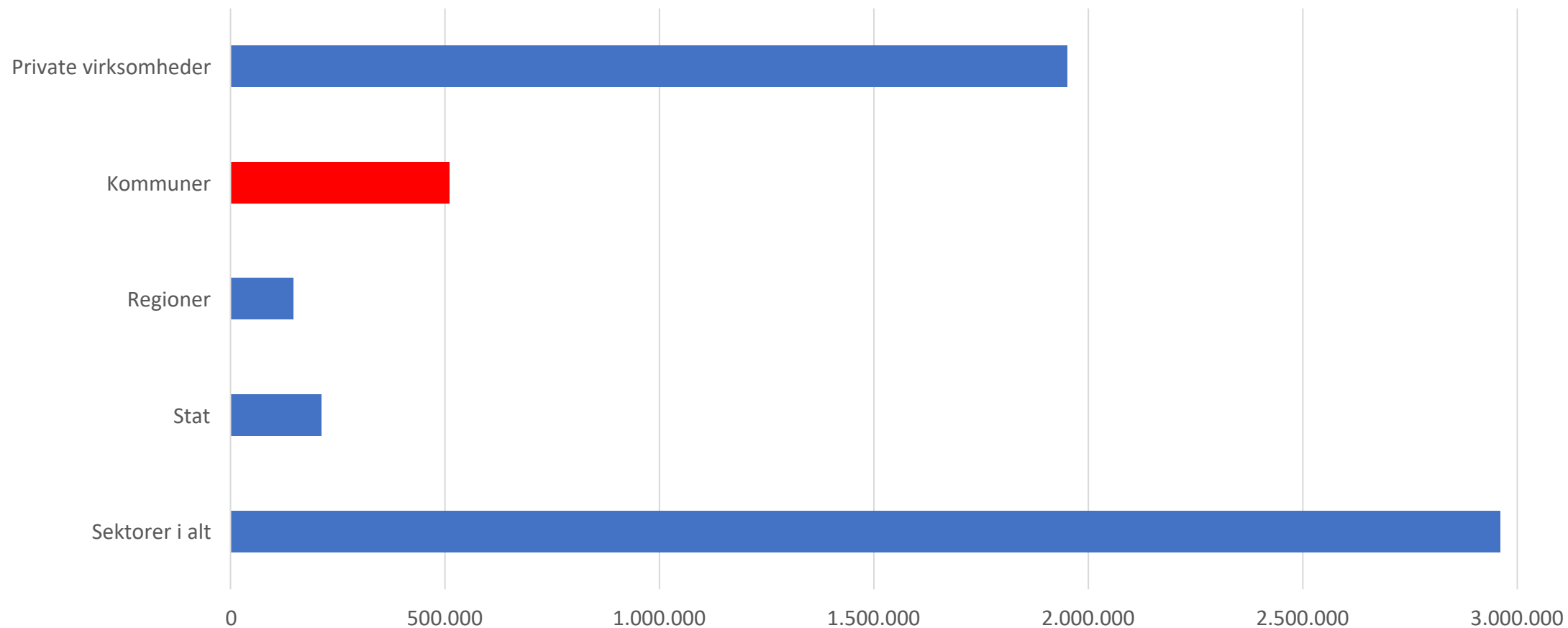
kontakt@MEDsamarbejdet.dk

www.MEDsamarbejdet.dk

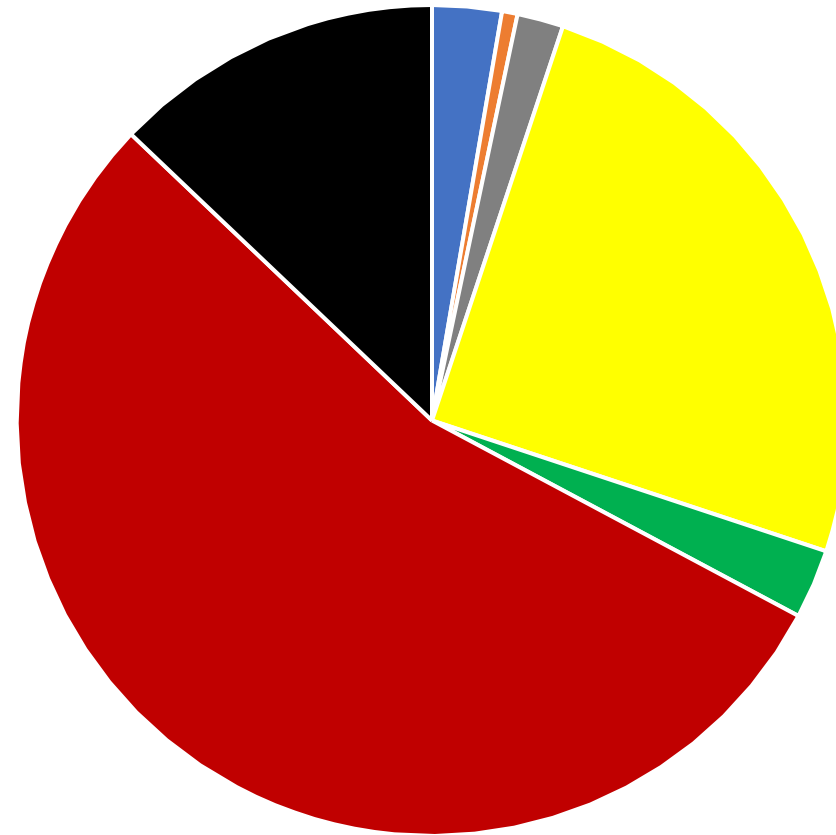
Dagens program

- Rammer for det kommunale budget
- Budgetlægningens årshjul
- Processen i MED
- Nøglebegreber fra økonomiens maskinrum
- Indeværende års budget og budgetopfølgning

Over en halv million ansatte i kommunerne

Hvad laver de i kommunerne ? – Beskæftigelsesfordeling på områder

■ By, bolig og miljø

■ Forsyning

■ Transport

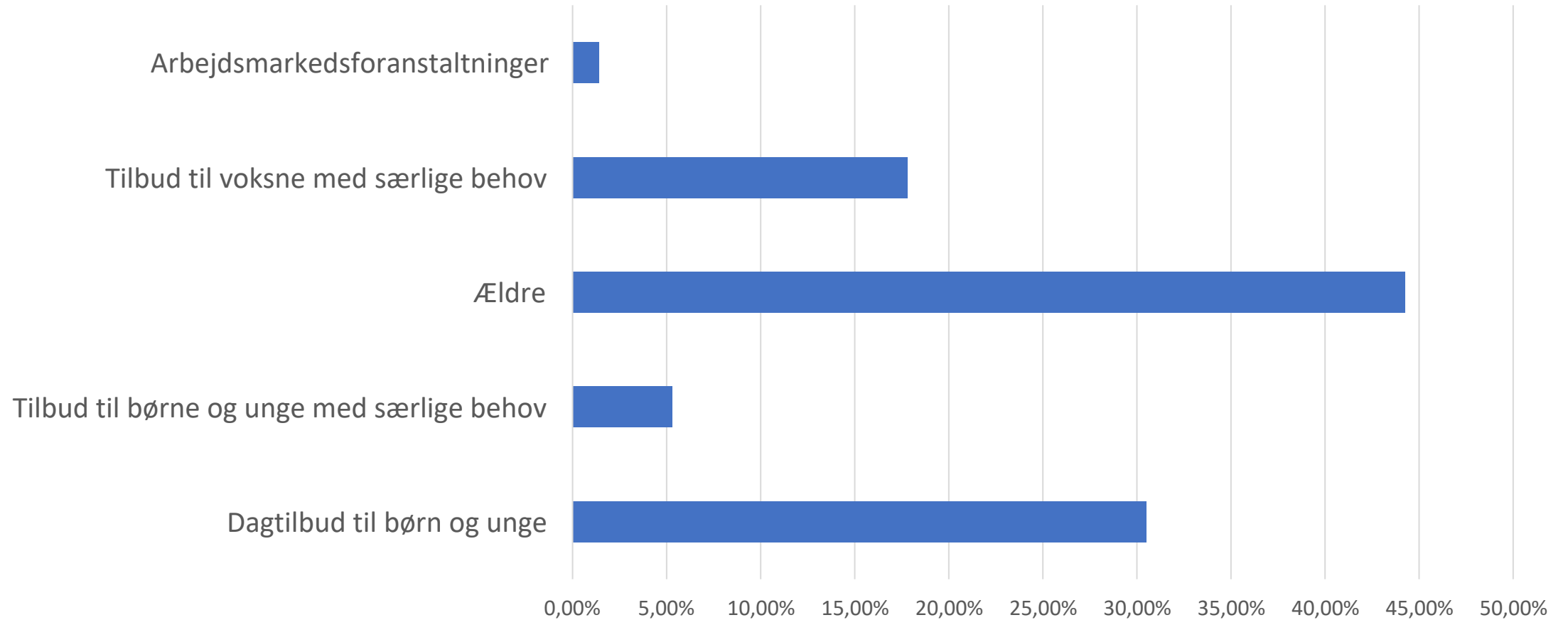
■ Undervisning & kultur

■ Sundhed

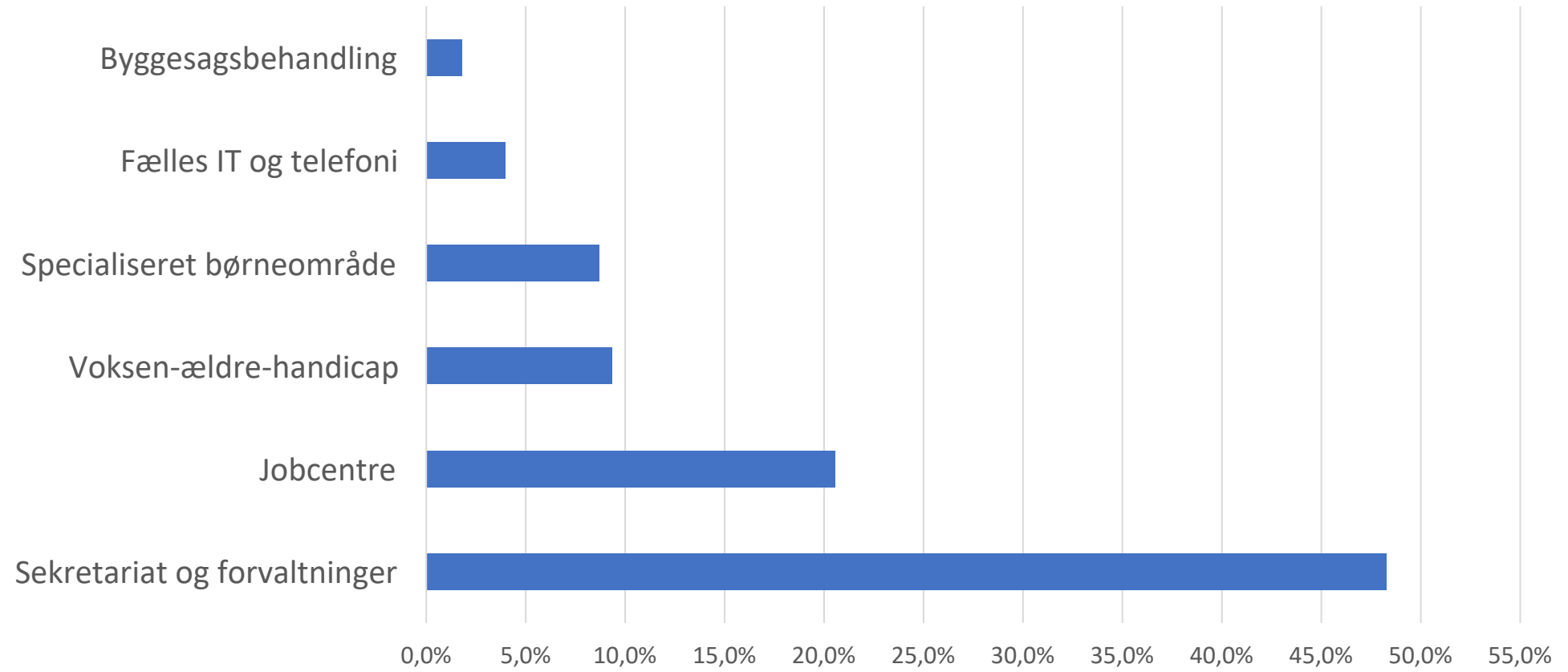
■ Social & Beskæftigelse

■ Fællesudg. & adm.

Beskæftigelsesfordeling på konto 5. Sociale opgaver og beskæftigelse

Beskæftigelsesfordeling på konto 6. Fællesudgifter og administration

Økonomi der forhandles – hovedtal i mia. kr. fra kommuneaftalen 2023

Serviceudgifter, netto	287,8
• Aktivitetsbestemt medfinansiering af sundhedsvæsenet	24,2
• Indkomstoverførsler	93,2
• Bruttoanlæg (eksl. ældreboliger)	18,5
• Øvrige udgifter	0,8
Udgifter i alt	<u>424,1</u>
• Skatter og afgifter	-332,9
• Bloktilskud (fra staten)	-89,3
• Heraf betinget bloktilskud	-4,0
• Øvrige	-7,0
Indtægter i alt	<u>429,2</u>

Offentlig sektors serviceudgifter (herunder kommunernes ramme) er som udgangspunkt bestemt af budgetloven og 2025-plan – *Kilde: FFL2023*

Underskud på strukturel offentlig saldo må højest være på 0,5 pct. af BNP ved fremlæggelse af finansloven og sigtepunkt om balance i 2025

Udgiftslofter for stat:
239,2 mia. kr.

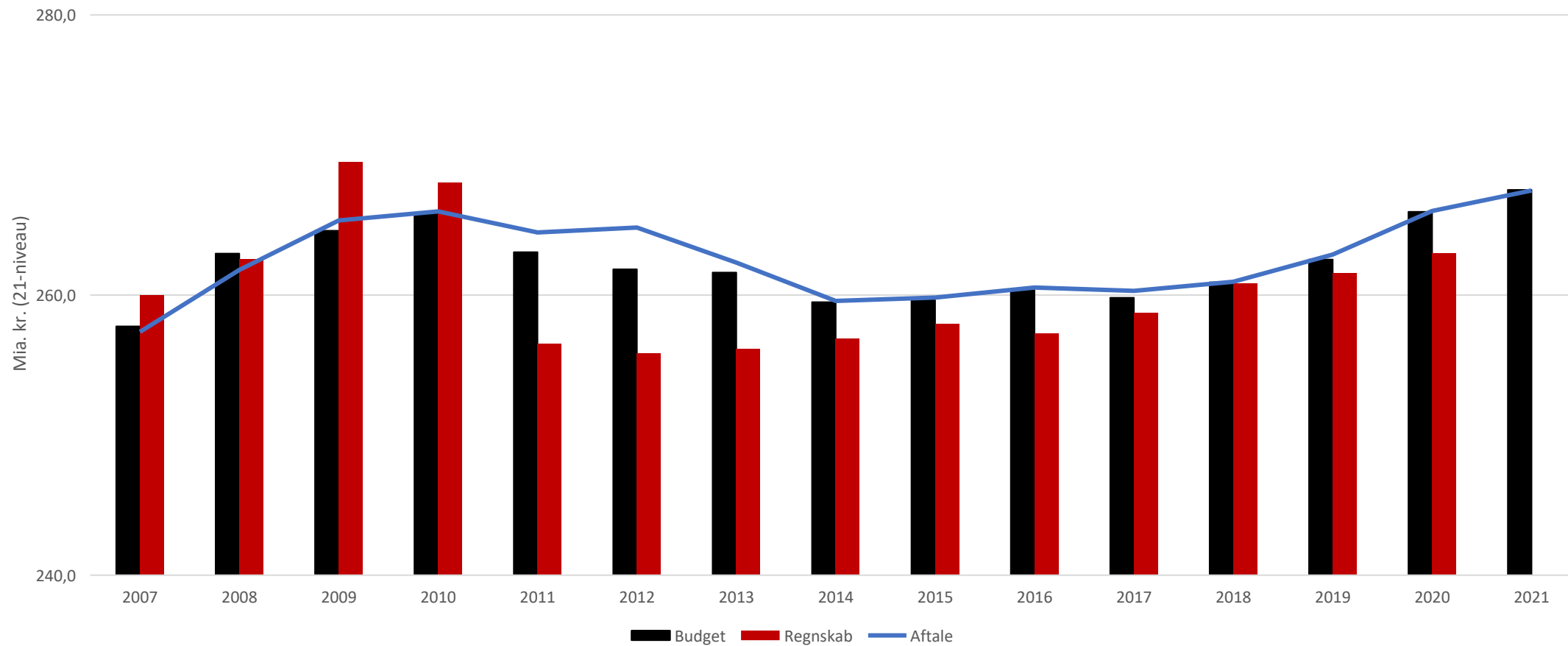
Udgiftsloft kommuner:
287,8 mia. kr.

Udgiftslofter regioner:
129,4 mia. kr. (sundhed)
2,9 mia. kr. (udvikling)

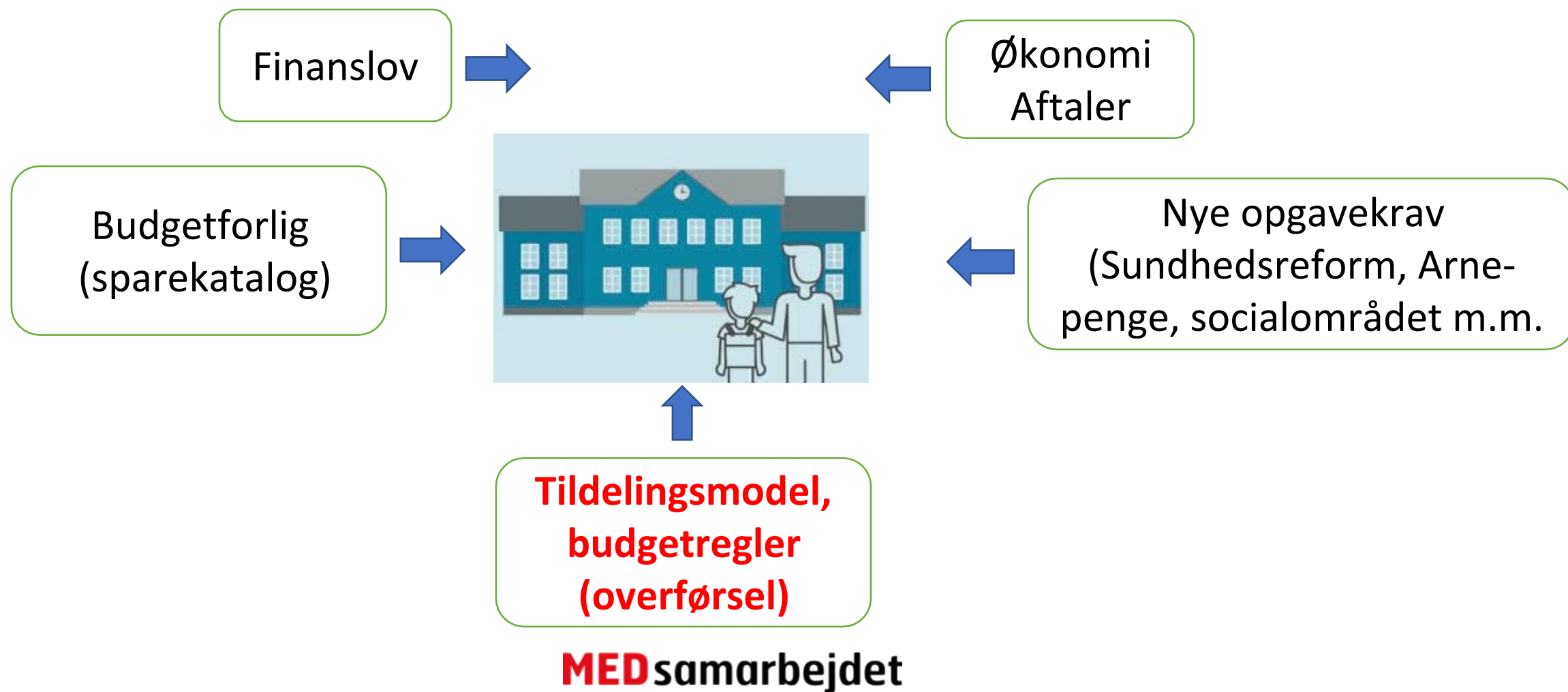
Den faseopdelte budgetlægning

- KL og de enkelte kommuner/borgmestre koordinerer deres budgetter (service, anlæg, skatter etc.) i september på baggrund af de overordnede tal i økonomiaftalen fra juni.
- Kommunernes budgetter for 2023 skal være vedtaget og indsendt til Indenrigs-/Boligministeriet senest medio oktober 2022.
- **Budgetsanktion.** 3 mia. kr. i betinget bloktilskud på serviceramme og 1 mia. kr. på anlæg. Kan tilbageholdes, hvis kommunerne under ét overskrider aftalen.
- **Regnskabssanktion.** Hvis regnskab overskrider budget modregnes beløbet (60 pct. individuelt og 40 pct. kollektivt).
- **Skattesanktion.** Hvis det samlede beskatningsniveau overstiger det aftalte niveau modregnes i bloktilskuddet. Dog mulighed for at hæve skatten for 150 mio. kr., hvis andre sænker den tilsvarende.

Næsten 30 mia. kr. i underforbrug siden 2011

”Spillepladen” for kampen om råderummet

Hvordan ligger I forhold til andre kommuner?

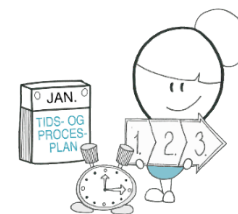
Kig på kommunale nøgletal fra Indenrigs- og Boligministeriet og KL's publikation.

- www.noegletal.dk (Indenrigs- og Boligministeriet)
- Kend din Kommune – Brug nøgletal i styringen (KL).

Eksempler på nøgletal - sammenligning

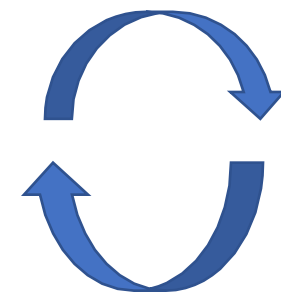
	Gentofte	Brønderslev	Hele landet
Skattegrundlag (kr. pr. indbygger)	387.331	163.761	198.603
Skatteprocent (pct.)	24,0	26,3	24,98
Likviditet (kr. pr. indbygger)	8.467	9.222	10.521
Konkurrenceudsættelse (pct.)	29,6	36,5	26,9
Andel 25-64-årige uden erhvervsuddannelse	7,3	19,3	16,6
Antal førtidspensionister pr. 100 17-66-årige	2,6	7,3	5,9
Andel almene boliger	4,1	11,4	19,3

Opmærksomhedspunkter

Der kører 3 "budgethjul" samtidig det meste af året:

- Regnskab – afslutning og afrapportering
- Budgetopfølgning, aktuelle år – udrulning og opfølgning
- Budget for kommende år – forberedelse og afklaring

Information om de tre budgetprocesser

Regnskab (sidste års budget)

Dokumenter:

- Regnskab
- Overførsler af drift og anlæg.

Budget (indeværende år)

Dokumenter

- Budgetopfølgninger (kvartalsrapporter)
- Evt. Tillægsbevillinger
- Evt. Kvalitetsstandarder

Dokumenter fra sidste år:

- Budgetforlig m.m.
- Analyser/sager om opfølgning

Budget (næste år)

Dokumenter i forår:

- Budgetproces og tidsplan
  - Økonomiske "udfordring"
- Evt.
- Økonomisk politik
  - Temaanalyser

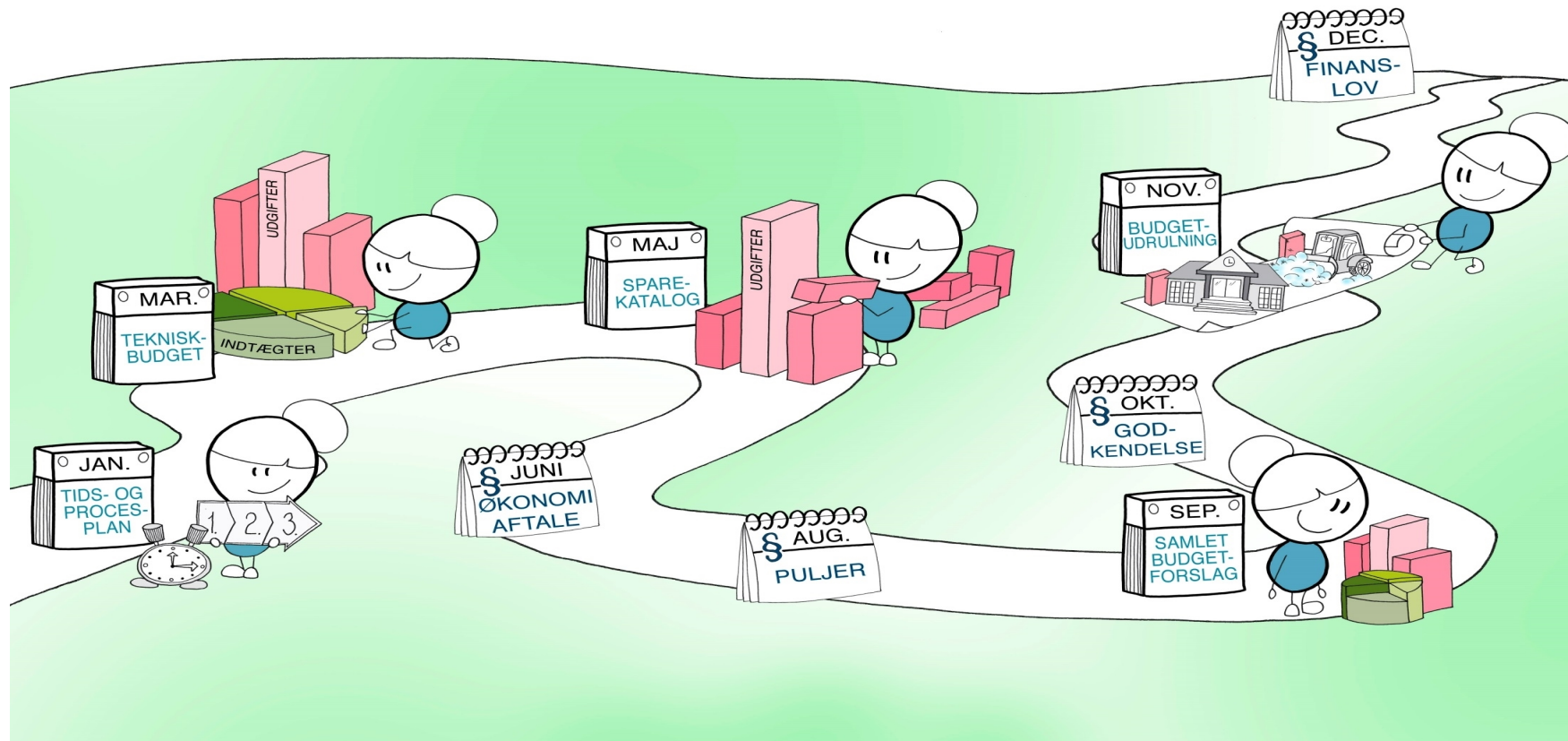
Dokumenter sommer/efterår:

Samlede budgetforslag
Sparekatalog (samlet)
Svar på spørgsmål fra Byrådet.

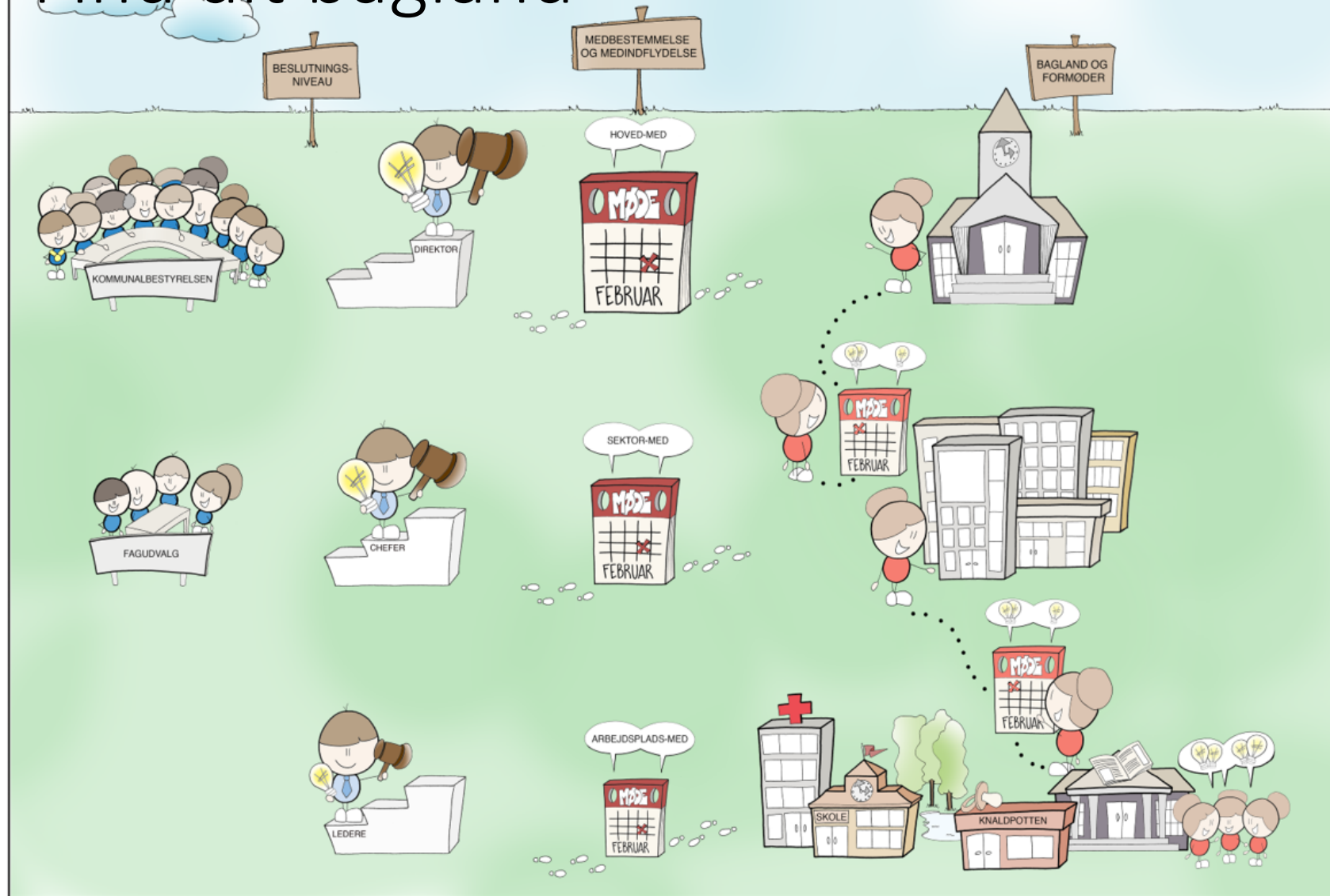

Hvor skal I inddrages og søge indflydelse?

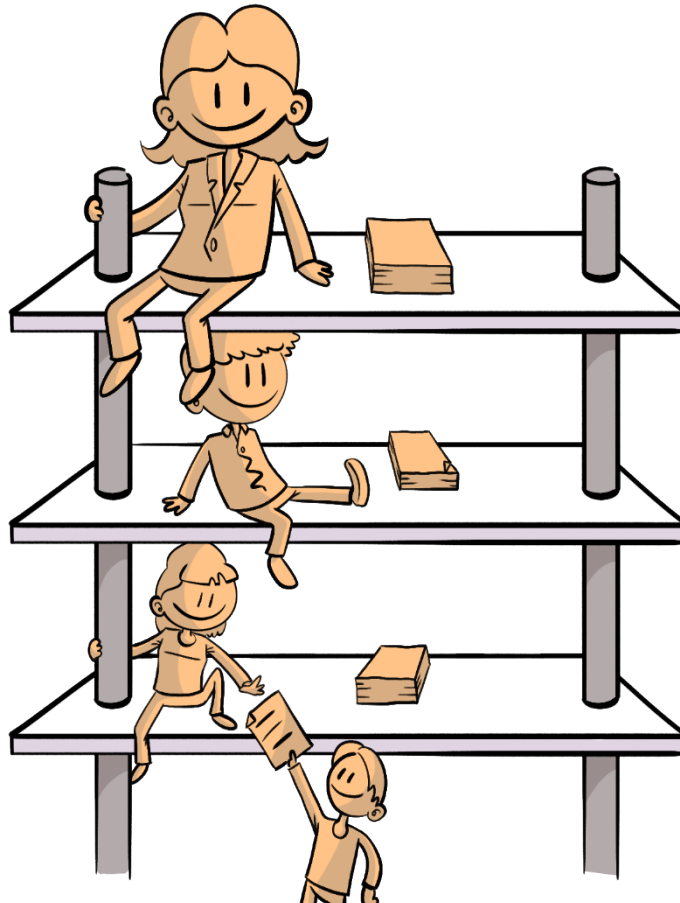
BUDGETPROCESSEN

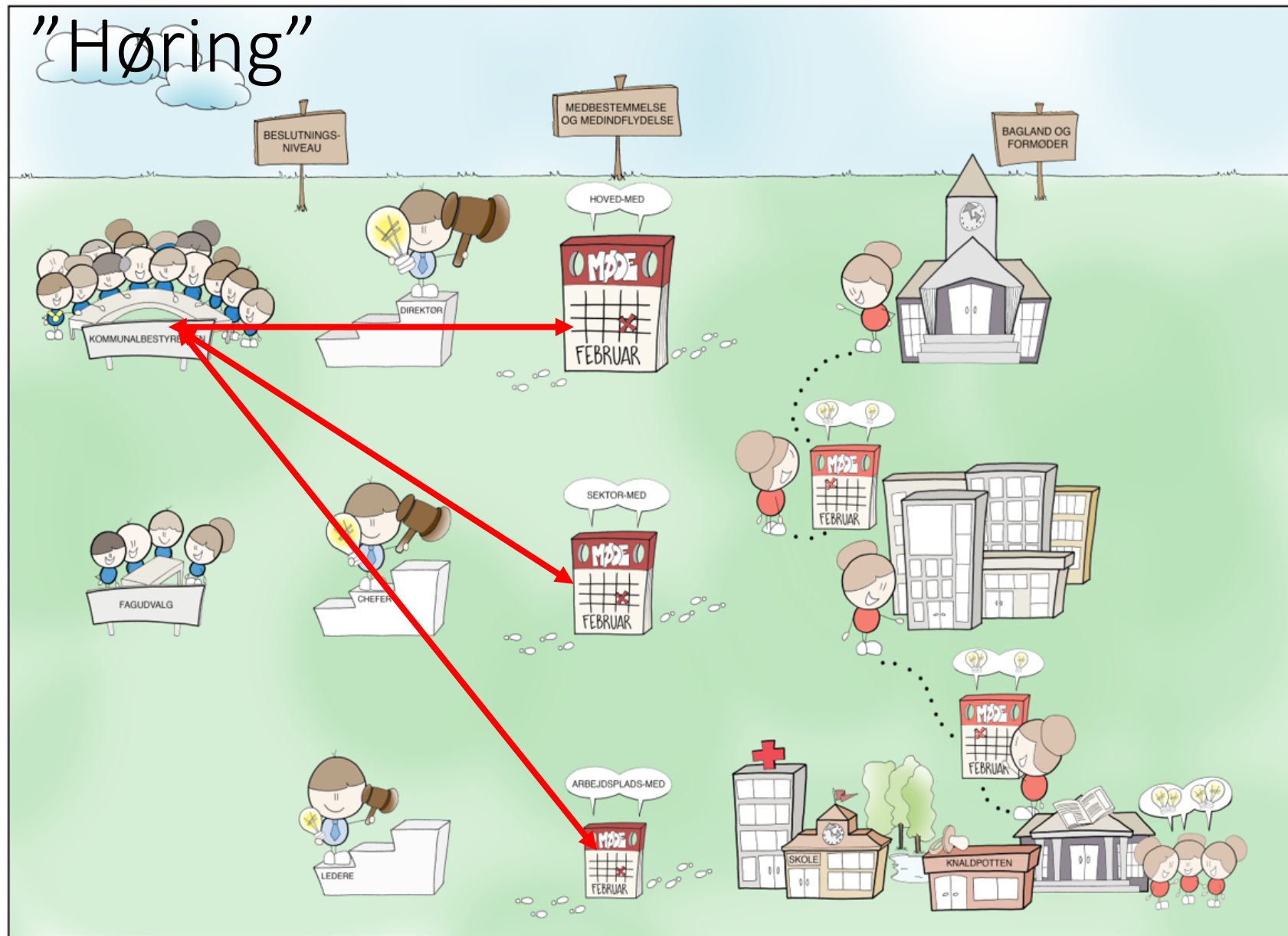
Find dit bagland

Ledelsens kompetence – Det rette niveau (§5)

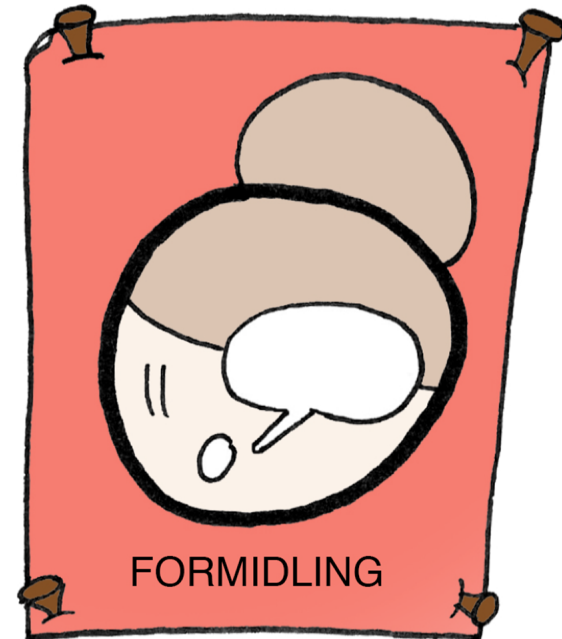
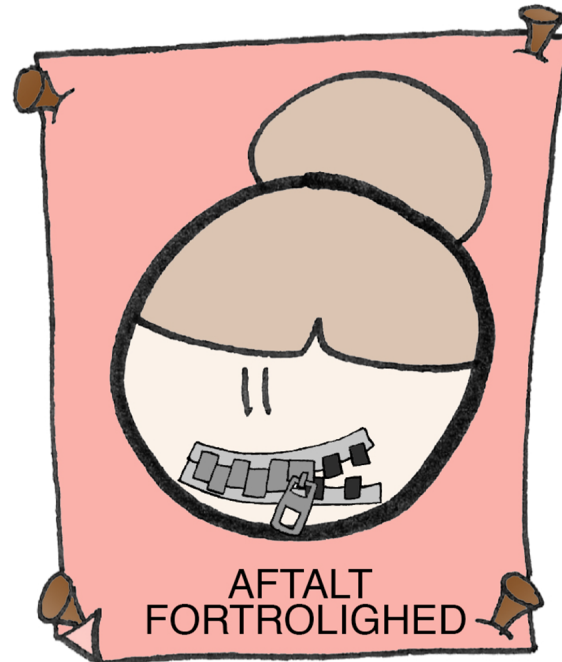
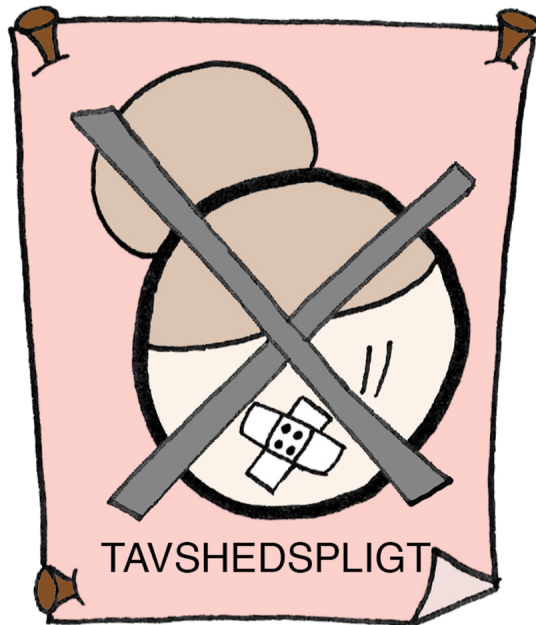
"Høring"

“Høring” i MED

- Der er ikke høring i MED, men information og drøftelse
- Høring kan ikke erstatte information og drøftelse på rette niveau
- Hvis kommunalbestyrelsen beslutter en høring, så tag lederskab i HovedMED

Tavshedspligt?

Budget-årshjulet

Fase 1 (januar – april): Forarbejde til budgetlægningen

Fase 2 (april – juli): Tekniske ændringer

Fase 3 (august – oktober): Den politiske budgetlægning

Fase 4 (november – december): Opfølgning

Fase 1: Forarbejde til budgetlægningen

- Der vedtages en tidsplan for kommunens budgetproces – evt. en overordnet og en administrativ.
- Basisbudget forelægger
- Der udmeldes en foreløbig økonomisk ramme evt. vedtaget i sidste budgets overslags år. Der udmeldes evt. også foreløbige sparersmål.
- Budgettemaer/mål beskrives administrativt evt. vedtaget i sidste års budgets overslagsår/ budgetaftale.
- Budgettemaer/mål behandles i fagudvalgene.

*****

- Sidste årsregnskab og overførelsessag

Forarbejde til budgetlægningen

- Handlinger

- Planlæg i forhold til tidsplanen, hvornår I som medarbejdere kan have medindflydelse.
- Drøft med baglandet evt. forslag/ ønsker til budgettet.
- Vær opmærksom på, om der er budgettemaer af særlig betydning for medarbejderne.
- Vær opmærksom på om der allerede nu meldt sparersmål ud, og hvad får det af betydning for den videre budgetproces.
- Har I lokale dagsordner der skal arbejdes med
- Hvem, hvornår, hvordan om hvad. Planlægger I vejen til indflydelse sammen?
- Skal I have hjælp ude fra – fagforeninger, forvaltning, budgetkonsultation.

Kvik øvelse 1

- Hvordan plejer I at planlægge jeres budgetarbejde?
- Hvad virker?
- Hvad virker ikke?

Fase 2 Tekniske ændringer (april – juli)

- Regnskab kendes, første kvartals budgetopfølgning kendes.
- Den økonomiske ramme justeres (teknik, mål)
- Mål for de enkelte fagområders ramme og overordnet serviceniveau fastlægges
- Første budgetudkast og evt. sparekatalog forelægges nogen kommuner afholder af første budgetseminar og der er drøftelser i fagudvalg.
- KL og regeringen indgår økonomiaftale (juni)
- Der konsekvens beregnes i forhold til økonomiaftalen, sammenholdt med forudsætningerne i budgetudkastet (juli)
- I år: Konsekvens af evt. ny aftale om udligning

Tekniske ændringer

- Handlinger

- Afklar hvad der er meldt ud om den overordnede økonomiske ramme – er der et sparekatalog eller arbejder fagudvalgene med sparersmål
- Vær opmærksom på, om der tekniske justeringer af særlig betydning for medarbejderne
- Få evt. det tekniske budgetgennemgået af forvaltningen: PL, effektiviseringer, gamle budgetbeslutninger, demografi – konsekvens og usikkerheder
- Forbered drøftelse med baglandet
- Er der uformelle kontakter til politikere eller forvaltning – afklar hvem der har hvilke dagsordner

Kvik øvelse 2

- Hvem er dit bagland?
- Hvordan organiserer I dialogen med baglandet?

3 fase: Den politiske budgetlægning (august – oktober)

- Konsekvenserne af kommuneaftalen og udligningssystemet kendes for den enkelte kommune.
- Direktionens/borgmesterens korrigerede budgetoplæg fremlægges – evt. sparekatalog revideres eller indarbejdes.
- Der afholdes typisk budgetseminar
- Fagudvalg og kommunalbestyrelse har første behandling af budgettet (typisk i september)
- Der Indgås evt. budgetforlig (september – oktober).
- Fagudvalgene og kommunalbestyrelsen har anden behandling og vedtagelse af budgettet (senest 14 oktober).

Den politiske budgetlægning

- Handlinger

- Nye forslag – ny drøftelse. Vær opmærksom på, at der kan være meget korte tidsfrister.
- Hold baglandet løbende orienteret.
- Drøftelse i MED (Medarbejderudtalelser /Høring/Drøftelse)
- Politiske kontakter

- Andre indflydelsesveje?

Om MED-drøftelse

- Overvej hvem der er modtager
- Beskriv konsekvenser, gerne konkret.
- Såvel fagfaglige som personalepolitiske overvejelser er væsentlige input til den videre proces
- Er der noget der skal formidles af andre kanaler/ andre afsendere?

Kvik øvelse 3

- Hvordan formidles medarbejdernes input til budgetdrøftelsen hos jer – form – tidspunkt?
- Fortæl hinanden om et konkret input der gjorde en forskel i forbindelse med budgetarbejdet.

4 fase: Opfølgning (november og frem)

- Tekniske korrektioner og udfoldning af sent besluttede forslag (november og frem).
- Orientering af medarbejdere og borgere om budgettet.
- Implementering
  - Proces for implementering af ændringer
  - Proces for rammebesparelser
  - Fejl håndtering

Når budgettet er vedtaget

- Handlinger

- Få overblik over det vedtagne budget
- Få overblik over budgettets konsekvenser for medarbejderne – er der beslutninger der skal følges op på eller som har betydning for næste års budgetproces.
- Drøft med baglandet om der er problemer eller spørgsmål i forbindelse med budgetimplementeringen.
- Få rejst evt. problemer og få drøftet konsekvenser af budgettet med kommunen.
- Har du et tilfredsstillende færdigt budgetmateriale? – ellers efterspørg det

---

Maskinrummet

Økonomiske mål

- Kommunerne vil ofte have en langsigtet økonomisk politik eller nogle pejlemærker.
- Målene vil ofte være formuleret i forhold til
  - Størrelsen af overskuddet på driftsbalancen og samlet balance på det skattefinansierede område
  - Niveaue for kommunens kassebeholdning eller likviditet
  - Udviklingen i kommunens gæld
  - Niveaue for anlægs udgifter
  - Overholdelse af servicerammen
  - Niveau for skat, grundskyld og dækningsafgift

Ishøj Kommune

Den økonomiske politik fastlægger de overordnede rammer for kommunens økonomistyring og understøtter, at Ishøj Kommune, både på kort som lang sigt, har en robust og bæredygtig økonomi.

Formålet er, at sikre økonomisk handlefrihed til gavn for borgerne både i den daglige drift, men også i forbindelse med langsigtede udviklingsprojekter og investeringer. Pejlemærkerne i den økonomiske politik er således med til at sikre byrådets muligheder for fortsat at modernisere og udvikle kommunen.

Danmark har en af verdens mest decentrale offentlige sektor. Halvdelen af det offentlige forbrug foregår på kommunalt niveau, og kommunerne har betydelige frihedsgrader sammenlignet med andre lande. Med friheden følger også ansvar for at overholde de rammer, som fastsættes på centralt niveau – både for den enkelte kommune og for kommunerne under ét. I modsat fald risikerer vi at få indskrænket vores lokale selvstyre.

Den økonomiske politik indeholder pejlemærker på følgende områder:

1. **Servicerammen:** Ishøj Kommune skal bidrage til at overholde KL's og regeringens aftalte serviceramme.
2. **Anlægsrammen:** Ishøj Kommune skal bidrage til at overholde KL's og regeringens aftalte anlægsramme.
3. **Kassebeholdning:** Ishøj Kommune bør have en gennemsnitlig kassebeholdning på mellem 150-200 mio. kr. når den igangværende ekstraordinære høje anlægsaktivitet er afviklet.
4. **Gæld:** Ishøj Kommunes gæld skal nedbringes til et landsgennemsnitligt niveau.
5. **Tillægsbevillinger:** Byrådet giver som udgangspunkt ikke tillægsbevillinger til udgifter omfattede af servicerammen, der ikke kan finansieres af tilsvarende mindreudgifter (jf. trinmodellen).
6. **Effektiviseringer:** Ishøj Kommune har løbende fokus på effektiviseringspotentialer i de kommunale opgaver.

I nedenstående konkretiseres pejlemærkerne.

Om de økonomiske mål

- De enkelte elementer spiller tæt sammen
- Budgettet i forhold til de økonomiske mål – præsenteres ofte som en spareramme der er økonomiske nødvendig/uundgåelig.
- Der ligger altid også politiske beslutninger bag
- Forskellige udfordringer kalder på forskellige løsninger
- Pragmatisk justering af den økonomiske politik er altid en mulighed

Driftsbalance

- Resultatet af den ordinære drift
- Skatter og tilskud minus driftsudgifter
- Skal være positiv
- Skal finansiere:
  - Anlæg
  - Afdrag på lån og renter
  - Opbygning af likviditet

Driftsudgifter

- Sidste års budget pris- og lønfremskrevet
- Vedtagne ændringer i overslagsår i dette års budget
- Vedtagne ændringer i løbet af indeværende års budget
- Pulje til lov – og cirkulæreprogram (DUT)
- Demografiregulering

Skatter og tilskud

- Udviklingen i beskatningsgrundlaget for indkomstkatten
- Udviklingen i beskatningsgrundlaget for selskabsskatten
- Fastsættelse af lokale skattesatser – underlagt statslig regulering
- Bloktilskud
- Udligning
- Lov- og cirkulære-program (DUT)
- Ekstraordinært finansieringstilskud (nu permanent)
- Evt. puljer

Likviditet (kassebeholdning)

- Opgøres ofte i beløb pr. indbygger
- Må ikke være negativ (i gennemsnit over året)
- Tæt dialog med indenrigsministeriet hvis under 1000 kr. pr indbygger
- Tommelfingerregel at den skal være mindst 2000 kr. pr. indbygger
- Mange andre måltal
- Gæld, fremtidigt investeringsbehov, usikkerhed om udvikling kan påvirke vurderingen af det ønskede niveau.
- Opbygning af likviditet øger behovet for overskud på driftsbalancen, forbrug af likviditet mindsker behovet for overskud på driftsbalancen.

Lån og gældsafvikling

- Kommunerne kan kun låne i ganske bestemte afgrænsede situationer.
- Det kan være anlægslånepuljer eller energirenoveringer
- Ofte er gælden opgjort i langfristet gæld pr. indbygger
- Høj gæld øger på grund af renter og afdrag behovet for overskud på driftsbalancen
- Optagelse af lån mindsker dette års behov for overskud på driftsbalancen
- På denne post kan der også være modgående bevægelser fx. kommunernes (obligatoriske) lån til pensionister der udskyder ejendomsbeskatningen.

Anlæg

- Anlægsbehov:
  - Vedligeholdelse
  - Udvikling af infrastruktur og service
- Anlæg øger behovet for overskud på driftsbalancen alternativt lånoptagning eller træk på likviditeten
- Kommunerne skal under ét overholde anlægsloft, hvis det er aftalt med regeringen.

Serviceramme

- Mål at bidrage til kommunerne samlet set holder aftalen.
- KL udmelder vejledende serviceramme (sidste års budget fremskrevet) + evt. løft fra kommuneaftale
- Kommunerne koordinere deres serviceramme niveauer på en række borgmestermøder
- Når budgettet er vedtaget – er niveauet for kommunens serviceramme fastlagt.

Samlet balance

- Alle udgifter minus alle indtægter
- Vil i budgettets hovedoversigt altid gå i nul.
- Det er posten ”forbrug af likvide midler” eller ”forøgelse af likvide aktiver” der udligner regnestykket, hvis nødvendigt.
- I budgetmaterialet kan man ofte se en oversigt der viser en negativ samlet balance – det er inden træk på likvide midler
- Den samlede balance ser ofte mere udfordret ud i overslagsårene
- Husk: Kassebeholdningen og driftsbalancen må ikke være negativ.

Eksempel på skæve overslagsår

Budgetoplægget har en samlet ubalance på 179,9,3 mio. kr. I 2020 er ubalancen på -8,1 mio. kr. inden særtilskud og besparelser.

Ubalancen fremgår i nedenstående opgørelse:

Budget 2020-2023:

1.000 kr.	2020	2021	2022	2023
Drift	1.763.949	1.774.819	1.778.357	1.782.872
Anlæg	42.930	114.260	52.800	62.000
Pris- og lønregulering i overslagsårene	0	38.292	77.700	118.326
Renter	6.588	6.008	5.953	5.958
Afdrag på lån	45.497	45.076	44.683	44.683
Optagelse af lån	0	0	0	0
Tilskud og udligning	-869.457	-861.789	-879.658	-897.970
Skatter	-1.001.525	-1.023.594	-1.046.083	-1.069.130
Øvrige finansielle konti	3.965	4.342	4.384	4.431
Kassebevægelser				
Ubalance	-8.053	97.413	38.135	51.170

HOVEDOVERSIGT TIL BUDGET

	Regnskab 2021		Budget 2022		Budget 2023	
	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt	Udgift	Indtægt
I hele 1.000 kr.						
A. DRIFTSVIRKSOMHED (INCL. REFUSION)						
00 Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	235.222	-160.105	233.589	-166.090	259.365	-168.533
Heraf refusion		-121				
01 Forsyningsvirksomheder mv.	350.569	-363.358	348.430	-356.095	354.581	-355.005
02 Transport og infrastruktur	184.895	-9.156	193.629	-6.610	206.506	-7.667
03 Undervisning og kultur	1.602.977	-224.228	1.617.227	-188.600	1.674.960	-190.915
Heraf refusion		-1.980		-1.852		-1.724
04 Sundhedsområdet	654.593	-5.936	653.747	-1.451	686.001	-1.540
Heraf refusion						
05 Sociale opgaver og beskæftigelse	5.418.407	-1.465.358	5.262.215	-1.203.236	5.588.951	-1.446.385
Heraf refusion		-488.475		-454.810		-452.649
06 Fællesudgifter og administration mv.	685.252	-76.514	770.076	-61.961	784.061	-65.478
Heraf refusion						
A. DRIFTSVIRKSOMHED I ALT	9.131.914	-2.304.655	9.078.913	-1.984.044	9.554.424	-2.235.524
Heraf refusion		-490.576		-456.662		-454.373
B. ANLÆGSVIRKSOMHED:						
00 Byudvikling, bolig- og miljøforanstaltninger	204.993	-121.983	200.966	-66.958	196.445	-54.917
01 Forsyningsvirksomheder mv.	109.966	-2.814	72.551		21.600	
02 Transport og infrastruktur	143.651	-1.787	175.059		79.004	-1.902
03 Undervisning og kultur	82.204		41.898		79.812	
04 Sundhedsområdet	1.189		1.410		1.434	
05 Sociale opgaver og beskæftigelse	43.233		24.780		46.316	
06 Fællesudgifter og administration mv.	10.310		14.882		20.361	
B. ANLÆGSVIRKSOMHED I ALT	595.545	-126.583	531.546	-66.958	444.972	-56.819
PRIS- OG LØNSTIGNING VEDR. HOVED-KONTO 0-6 BO ARENE						
C. RENTER (7.05 - 7.78)	17.002	-9.346	16.446	-20.247	16.746	-18.634
D. BALANCEFORSKYDNINGER:						
Forøgelse i likvide aktiver (8.01 - 8.11)			21.714			
Øvrige balanceforskydninger (8.12 - 8.62)	145.317	-141.452	1.200	-4.120	18.000	-932
D. BALANCEFORSKYDNINGER I ALT	145.317	-141.452	22.914	-4.120	18.000	-932
E. AFDRAG PÅ LÅN (8.63 - 8.79)	125.691		120.148		121.811	
SUM (A + B + C + D + E)	10.015.469	-2.582.036	9.769.967	-2.075.369	10.155.953	-2.311.908
F. FINANSIERING:						
Forbrug af likvide aktiver (8.01 - 8.11)		-71.701				-11.807
Optagne lån (8.63 - 8.79)		-21.700		-145.706		-72.480
Tilskud og udligning (7.80 - 7.86)	117.552	-1.984.668	13.540	-1.959.989	14.240	-1.774.080
Refusion af købsmoms (7.87)	48					
Skatter (7.90 - 7.96)	5.745	-5.478.709	10.000	-5.612.443	10.000	-6.009.918
F. FINANSIERING I ALT	123.345	-7.556.778	23.540	-7.718.138	24.240	-7.868.285
BALANCE	10.138.814	-10.138.814	9.793.507	-9.793.507	10.180.193	-10.180.193

Maskinrum

-handling

- Find din kommunes hovedoversigt og bliv fortrolig med hvordan posterne er beskrevet
- Find din kommunes økonomiske politik/pejlemærker – hvad er der af konkrete krav?

Øvelse

- Find de forskellige poster på din kommunes hovedoversigt

Overensstemmelse mellem signaler i aftalen og økonomiske rammer

Wammen: Hele regeringen står bag aftale

09/06/2022

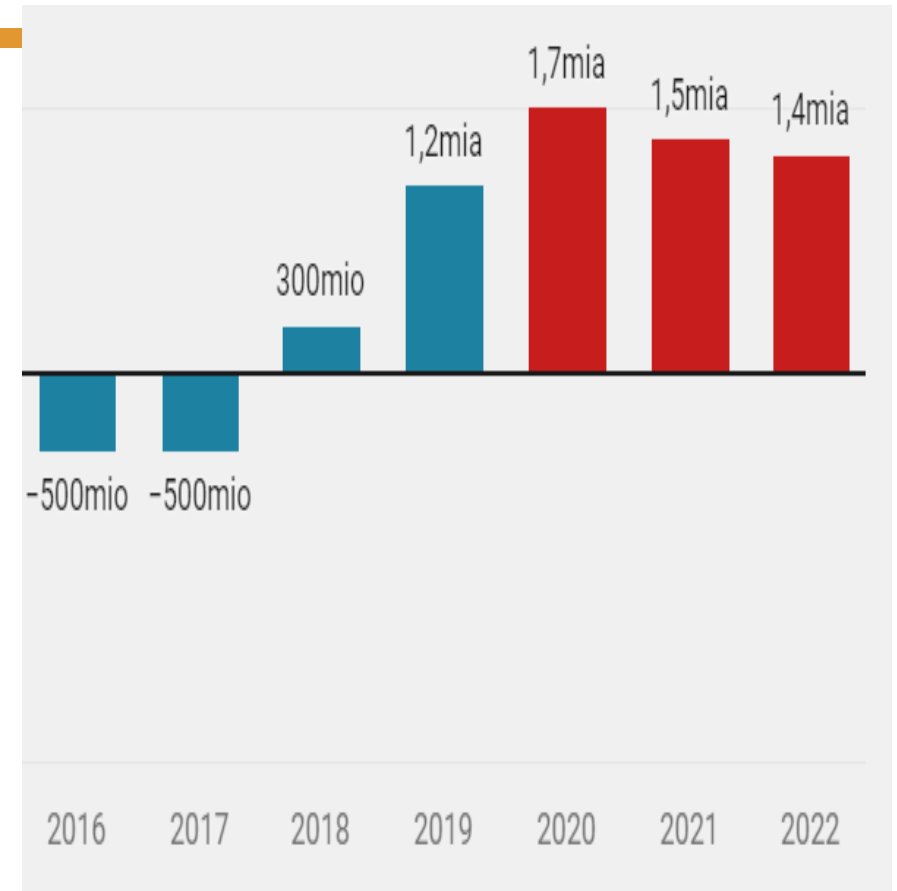
Kommuner står foran benhårde prioriteringer efter stram økonomiaftale

Aftale mellem regeringen og kommunerne faldt på plads sent i aftes. Færre penge til at bygge nyt for skal holde inflationen i ave.

Inflation og forsvarsudgifter gør økonomiaftale "meget stram"

Stram kommuneaftale for 2023

- Løft i serviceramme på 1,25 mia. kr. (kun demografi)
- Ingen penge til det specialiserede socialområde (ellers årlig udgiftsvækst på 8-900 mio. kr.)
- Kraftig neddrøsting af anlægsniveau fra 19,9 mia. kr. til 18,5 mia. kr.
- §16-puljen til vanskeligt stillede kommuner forhøjes med 250 mio.kr., så der står over 600 mio. kr. i pulje.
- *Velfærdsprioritering* midlertidig på pause i 2023 – til gengæld skrues op for konsulentbesparelser.
- Coronakompensation i 2022 og foreløbig kompensation for Ukraine i 2022.
- Også Ukrainekompensation i 2023, men uklart hvordan?
- Sundhedsreform (Det nære sundhedsvæsen + opstart af sundhedsklynger).
- Rekrutteringsproblemer skal drøftes til efteråret.
- Velfærdsaftaler – nu også på besk. området med 4 kommuner.

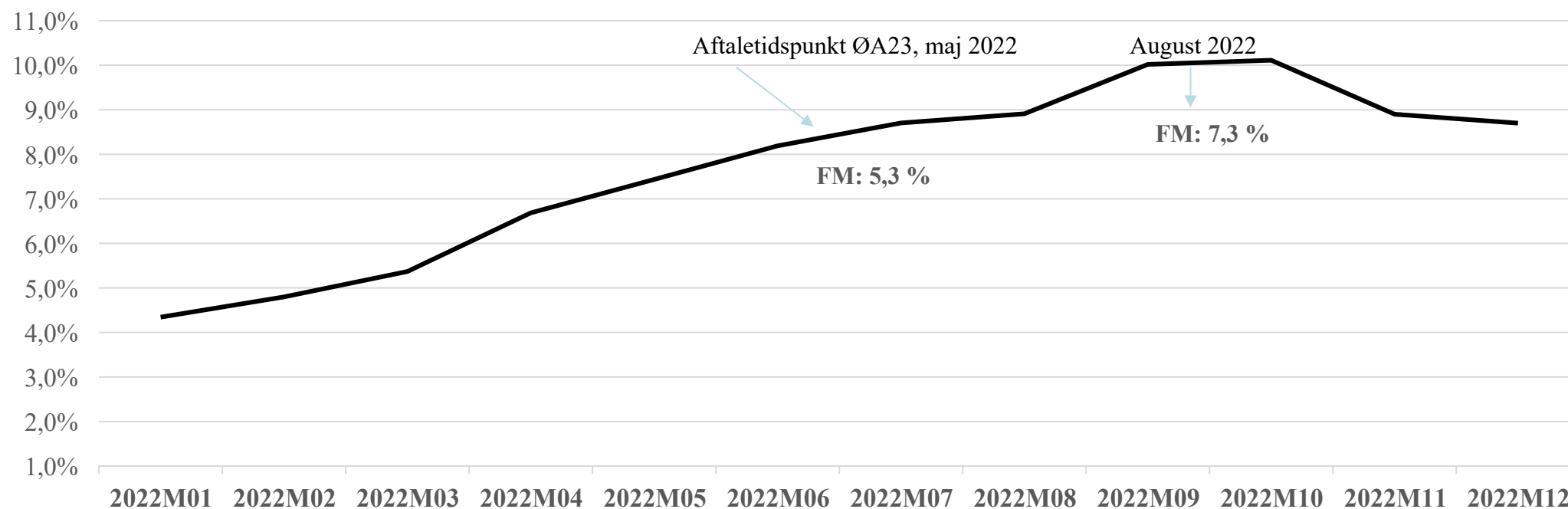

Nyt problem: Stigende inflation presser servicerammer i 2022-23

---

1. Juni 2022: ØA23 + midtvejsregulering for 2022. Aftaler laves med udgangspunkt i FM's prognose (ØR-maj 2022). Her lød inflationsskøn for 2022 og 2023 på 5,2 pct. hhv. 1,8 pct.
2. FM's ØR – aug. 2022 var de inflationsskøn hævet til hhv. 7,3 pct. i 2022 og 3,3 pct. i 2023. Pga. fortsatte prisstigninger i efteråret lander inflationen nu på 7,7 pct. i gennemsnit for året 2022.
3. Betyder at kommunerne mangler cirka 1,7 mia. kr. i 2022 og fremefter ifht. aftalen.
4. Regeringen har afvist at kompensere kommuner i budget 2022. Får varig effekt. Regeringsgrundlaget forholder sig ikke til problem.
5. Kommuner nåede i mål i 2023 med nød og næppe, men skatteforhøjelser på 300 mio. kr. (overstiger skattepuljen på 150 mio. kr.)

Inflationsskøn på aftaletidspunkt holdt ikke...

Generelle udfordringer – opsummering

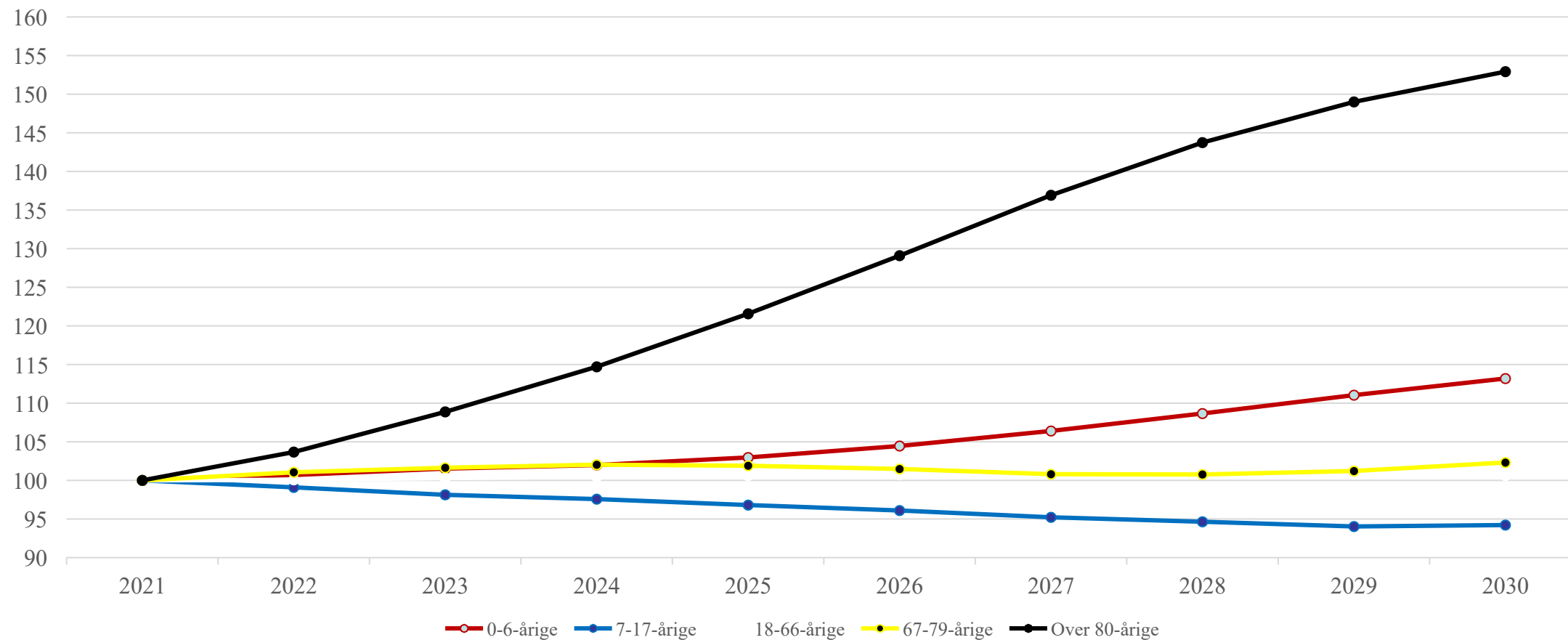

- Demografisk pres
- Det specialiserede socialområde – ubetalt regning på lille mia. kr. om året
- Ukrainekompensation – men hvordan i 2023?
- Sammenhængende nære sundhedsvæsen- er der afsat nok penge til kommunerne?
- Stigende inflation med varigt efterslæb på serviceramme (cirka 1,7 mia. kr. årligt).
- Rekrutteringsudfordringer (især på SOSU, 45 pct. forgæves rekrutteringer imod 29 pct. for hele arbejdsmarkedet jf. seneste survey fra STAR).
- Skævhed i udligningssystemet, som Mette har lovet at kigge på efter FT-valget.
- Fortsat stram styring med sanktioner – risiko for underforbrug.
- SVM-regering vil spare 2,5 mia. kr. på den kommunale administration og 3 mia.kr. på besk.indsatsen (afbureaukratisering, nedlæggelse af jobcentre etc.)
- SVM-regering vil afskaffe Stor bededag. Koster offentlig beskæftigelse.
- SVM-regering vil frisætte og afbureaukratisere kommunerne – men kan koste DUT-penge.

Den demografiske udfordring – stor stigning i de ældre

Index 2021=100

Opmærksomhedspunkter i forhold til budget I

- Budgetprocessen i MED, hvordan inddrages I og hvad er status?
- Procedureretningslinjer efter § 8, stk. 3. i MED-rammeaftalen, drøftelse af
  - Budgettets konsekvenser for arbejds- og personaleforhold
  - Større rationaliserings- og omstillingsprojekter
  - Kommunens personalepolitik, herunder ligestilling, kompetenceudvikling, sygefravær
- Hvad er udgangspunktet hos jer (nøgletal).
- Har kommunen en økonomiske politik (fx sigtepunkt for anlæg, kassebeholdning, service, skat)?
- Hvordan håndteres evt. underforbrug/merforbrug – fx overførselsadgang?
- Er sommerens kommuneaftale indarbejdet i kommunens budgetforslag?

Opmærksomhedspunkter i forhold til budget II

- Sker der demografiregulering? Og hvad er udgangspunktet fx egen prognose eller DST?
- Hvordan demografibehandles de enkelte sektorområder?
- Fremskrives løn og priser med KL's skøn?
- Er der søgt tilskud fra diverse puljer (fx §16 og diverse investeringspuljer)?
- Er forslaget en serviceændring, en effektivisering, neutralt eller noget helt fjerde?
- Drøftelser af spareforslag og er der oversigt over de personale-politiske konsekvenser? Hvor mange stillinger drejer det sig om?
- Hvordan har personaleudviklingen været i kommunen de senere år?

Regnskab for sidste år

- ***Regnskabet afsluttes først formelt til maj, men reelt er regnskabsresultatet kendt senest ved udgangen af februar.***

Regnskabet viser

- Om pengene er blevet brugt i overensstemmelse med budgettet
- De økonomiske balancer ved regnskabsårets afslutning (muligt at vurdere økonomien)
- Grundlaget for evt. tillægsbevilling af mer/mindre forbrug
- Hvordan gik det med årets ”bekymringer” - flowerfaring

Indeværende års budget – MED hovedudvalg

- Ved årets start: Plan for implementering af rammebesparelser eller ikke konkretiserede effektiviseringsmål.
- Ved budgetopfølgning (normalt 3-4 gange årligt)
  - Status på implementering
  - Status på budgetoverholdelse – udfordringer
  - Drøftelse af tiltag til justeringer

Indeværende årsbudget – MED niveau 2 udvalg

- Ved årets start: Drøftelse af for implementering af rammebesparelser eller ikke konkretiserede effektiviseringsmål som skal udmøntes/fordels på sektorniveau.
- Ved budgetopfølgning (normalt 3-4 gange årligt)
  - Status på implementering
  - Status på budgetoverholdelse – udfordringer
  - Drøftelse af interne omprioriteringer
  - Drøftelse af andre tiltag til justeringer

Indeværende årsbudget – MED arbejdspladsniveau

- Ved årets start. Drøftelse af arbejdspladsens budget: Justeringer i forhold til ændringer, forventede målopfyldelse i forhold til budgetforudsætninger, prioriteringer indenfor budgetrammen af betydning for målopfyldelse samt arbejdsforhold og tilrettelæggelse.
- Tilbagevendende budgetopfølgninger med udgangspunkt i forbrugsrapporter og udviklingen i driften.
- Ad hoc drøftelse ved opstået behov for væsentlige justeringer

Tak for denne
gang!